

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 2 september 2021 *

”Fördragsbrott – Direktiv 91/271/EEG – Artiklarna 4, 5, 10 och 15 – Rening av avloppsvatten från tätbebyggelse – Sekundär rening eller motsvarande rening av avloppsvatten från tätorter med viss befolkningsmängd – Mer långtgående rening av utsläpp i känsliga områden – Artikel 4.3 FEU – Kontroll av de uppgifter som lämnas av medlemsstaterna – Skyldighet till lojalt samarbete”

I mål C-22/20,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 258 FEUF, som väckts den 17 januari 2020,

Europeiska kommissionen, företrädd av E. Manhaeve, C. Hermes, K. Simonsson och E. Ljung Rasmussen, samtliga i egenskap av ombud,

sökande,

mot

Konungariket Sverige, företrädd av O. Simonsson, R. Shahsavan Eriksson, C. Meyer-Seitz, M. Salborn Hodgson, H. Shev och H. Eklinder, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Vilaras samt domarna N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (referent) och K. Jürimäe,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 25 mars 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: svenska.

Dom

- 1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska fastställa:
 - att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU genom att inte tillhandahålla kommissionen de upplysningar som är nödvändiga för att den ska kunna bedöma riktigheten av påståendena att tätorterna Habo och Töreboda uppfyller kraven i rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (EGT L 135, 1991, s. 40; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 93), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1137/2008 av den 22 oktober 2008 (EUT L 311, 2008, s. 1) (nedan kallat direktiv 91/271),
 - att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i förening med artiklarna 10 och 15 i direktiv 91/271 genom att inte säkerställa att avloppsvatten från tätorterna Lycksele, Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors och Tännadalen före utsläpp undergår sekundär rening eller motsvarande rening i enlighet med kraven i direktivet, och
 - att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5 i förening med artiklarna 10 och 15 i direktiv 91/271 genom att inte säkerställa att avloppsvatten från tätorterna Borås, Skoghall, Habo och Töreboda före utsläpp undergår mer långtgående rening än vad som följer av artikel 4 i direktivet i enlighet med kraven i samma direktiv.

Tillämpliga bestämmelser

- 2 I artikel 1 i direktiv 91/271 föreskrivs följande:

”Detta direktiv gäller hopsamling, rening och utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse samt rening och utsläpp av avloppsvatten från vissa industrisektorer.

Syftet med direktivet är att skydda miljön från skadlig inverkan till följd av de nämnda utsläppen av avloppsvatten.”
- 3 Följande anges i artikel 4 i direktivet:

”1. Medlemsstaterna skall säkerställa att avloppsvatten från tätbebyggelse som leds in i ledningsnät före utsläpp undergår sekundär rening eller motsvarande rening

 - senast den 31 december 2000 om utsläppen härrör från tätorter med mer än 15 000 [personequivallenter (pe)],
 - senast den 31 december 2005 om utsläppen härrör från tätorter med mellan 10 000 och 15 000 pe,
 - senast den 31 december 2005 i fråga om utsläpp i sötvatten eller flodmynningar, om utsläppen härrör från tätorter med mellan 2 000 och 10 000 pe.

...

2. För utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse till vatten i högt belägna bergsregioner (över 1 500 m över havet), där en effektiv biologisk rening är svår att upprätthålla på grund av låga

temperaturer, kan mindre stränga reningskrav tillämpas än de som föreskrivs i punkt 1, om ingående studier visar att utsläppen inte ogynnsamt påverkar miljön.

3. I fråga om sådana utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse som avses i punkterna 1 och 2 ska tillämpliga krav i avsnitt B i bilaga I vara uppfyllda. Kommissionen får ändra dessa krav. Dessa åtgärder som avser att ändra icke väsentliga delar i detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 18.3.

4. Belastningen uttryckt i pe skall beräknas på grundval av den maximala genomsnittliga veckobelastning som tillförs reningsverket under ett år. Hänsyn skall därvid inte tas till exceptionella förhållanden, exempelvis sådana som uppstår vid kraftig nederbörd.”

4 I artikel 5 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”1. För genomförandet av åtgärderna enligt punkt 2 skall medlemsstaterna senast den 31 december 1993 ange känsliga områden enligt kriterierna i bilaga 2.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att avloppsvatten från tätbebyggelse som tas om hand genom ledningsnät, senast den 31 december 1998 skall undergå mer långtgående rening före utsläpp i känsliga områden än vad som följer av artikel 4 om avloppsvattnet härrör från tätorter med mer än 10 000 pe.

3. I fråga om sådana utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse som avses i punkt 2 ska tillämpliga krav i avsnitt B i bilaga I vara uppfyllda. Kommissionen får ändra dessa krav. Dessa åtgärder som avser att ändra icke väsentliga delar i detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 18.3.

4. De krav för enskilda reningsverk som anges i punkterna 2 och 3 behöver dock inte tillämpas för känsliga områden, om det kan visas att den sammanlagda belastning som tillförs samtliga reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse i området reduceras med åtminstone 75 % såvitt avser total mängd fosfor och 75 % såvitt avser total mängd kväve.

5. Punkt 2–4 skall tillämpas i fråga om sådana utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse som befinner sig i samma avrinningsområden som de känsliga områdena och som bidrar till föroreningen av dessa.

Om sådana avrinningsområden helt eller delvis ligger i en annan medlemsstat skall artikel 9 tillämpas.

6. Medlemsstaterna skall säkerställa att den bestämning som gjorts av vilka områden som är känsliga ses över med högst fyra års mellanrum.

7. I fråga om områden som efter en översyn enligt [punkt] 6 bestämts som känsliga skall ovan angivna krav uppfyllas inom sju år.

8. En medlemsstat behöver inte för tillämpningen av detta direktiv bestämma vilka områden som är känsliga, om rening enligt punkt 2–4 utförs inom hela medlemsstatens territorium.”

5 I artikel 10 i samma direktiv föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall säkerställa att de reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse som byggs för att uppfylla kraven i artikel 4–7 utformas, byggs, drivs och underhålls så att de fungerar tillfredsställande under alla normala lokala klimatförhållanden. Vid utformningen av anläggningarna skall årstidsberoende variationer i belastningen beaktas.”

6 I artikel 15 i direktiv 91/271 föreskrivs följande:

”1. De behöriga myndigheterna eller andra behöriga organ skall övervaka:

- utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse, för att kontrollera att dessa följer kraven i bilaga 1 B och tillämpar de kontrollförfaranden som fastställs i bilaga 1 D,
- mängden slam som släpps ut till ytvatten och dess sammansättning.

2. De behöriga myndigheterna eller andra behöriga organ skall övervaka de vatten som berörs av utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse och sådana direkta utsläpp som avses i artikel 13, om det kan antas att recipienten kommer att påverkas i nämnvärd omfattning.

3. Medlemsstaterna skall i fråga om utsläpp som omfattas av bestämmelserna i artikel 6 och utsläpp av slam i ytvatten övervaka och genomföra andra undersökningar som har betydelse för att klarlägga att utsläppen inte skadar miljön.

4. De uppgifter som har inhämtats av de behöriga myndigheterna eller andra behöriga organ vid fullgörandet av skyldigheterna enligt punkt 1–3 skall bevaras i medlemsstaten och göras tillgängliga för kommissionen inom sex månader efter det att uppgifterna har begärts av kommissionen.

5. Kommissionen får utforma riktlinjer för den övervakning som avses i punkterna 1, 2 och 3, i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 18.2.”

7 Bilaga 1 B till direktivet har följande lydelse:

”Utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse till recipienten ...

1. Avloppsreningsverk skall utformas eller ändras så att representativa prover kan tas på inkommande vatten och på det renade vattnet före utsläpp i recipienten.
2. Om utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse omfattas av reningskrav enligt artikel 4 och 5, skall de krav som anges i tabell 1 vara uppfyllda.
3. Om utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse sker till sådana områden som är känsliga för eutrofiering enligt definitionen i bilaga 2, avsnitt A punkt a, skall dessutom de krav som anges i tabell 2 vara uppfyllda.
4. Strängare krav än de som anges i tabell 1 eller tabell 2 skall tillämpas, om det behövs för att säkerställa att recipienten uppfyller kraven i andra tillämpliga direktiv.

5. Utsläppspunkterna för avloppsvatten från tätbebyggelse skall väljas så att påverkan på recipienten begränsas i största möjliga utsträckning.”

8 I bilaga 1 D till direktiv 91/271 föreskrivs följande:

”Referensmetoder för övervakning och utvärdering

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att en övervakningsmetod används som åtminstone uppfyller de krav som anges i det följande.

Alternativ till de metoder som nämns i punkt 2, 3 och 4 får användas, om det kan visas att de alternativa metoderna ger motsvarande resultat.

Medlemsstaterna skall till kommissionen lämna alla relevanta uppgifter om den metod som tillämpas. Om kommissionen anser att villkoren i punkt 2, 3 och 4 inte uppfylls, skall kommissionen lämna rådet ett förslag till lämpliga åtgärder.

2. Flödesproportionella eller tidsbaserade dygnsprover skall tas i samma, väldefinierade punkt i utflödet och vid behov i inflödet till reningsverket, för att kontrollera att de krav för utsläppt spillvatten som gäller enligt detta direktiv efterlevs.

God internationell laboratoriesed skall iakttas för att motverka att proverna förändras under tiden mellan insamling och analys.

3. Det minsta antalet årliga prover skall fastställas med hänsyn till reningsverkets storlek. Proverna insamlas med jämna mellanrum under året enligt följande:

– 2 000 till 9 999 pe	12 prover under det första året, fyra prover under följande år om det kan visas att vattnet under det första året överensstämmer med kraven i detta direktiv. Om ett av fyra prover är negativt, måste 12 prover tas under det följande året.
– 10 000 till 49 999 pe	12 prover.
– 50 000 pe eller mer	24 prover.

4. Det renade avloppsvattnet skall med avseende på de parametrar som är i fråga anses uppfylla kraven, om vattenproverna visar att värdena för varje enskild parameter efterlevs enligt följande.

a) För parametrarna i tabell 1 och artikel 2.7 anges i tabell 3 det största godtagbara antalet prover som inte uppfyller kraven i tabell 1 och artikel 2.7, uttryckta som koncentrationer och procentuell reduktion.

b) För de parametrar i tabell 1 som uttrycks i koncentrationer, får prover som tagits under normala driftförhållanden inte avvika från gränsvärdena med mer än 100 %. För de värden som avser koncentration av suspenderade partiklar kan avvikelser på upp till 150 % godtas.

c) För de parametrar som anges i tabell 2 skall årsmedelvärdet av proverna för varje parameter inte överstiga motsvarande gränsvärden.

5. Extrema värden för vattenkvaliteten skall inte beaktas, om värdena beror på särskilda förhållanden, t. ex. kraftig nederbörd.”

9 Tabellerna 1–3 i bilaga 1 till direktivet har följande lydelse:

”Tabell 1: Krav avseende utsläpp från de reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse som omfattas av artikel 4 och 5 i direktivet. Värdena för koncentration eller procentuell reduktion skall gälla.

Parametrar	Koncentration	Minsta procentuell reduktion ⁽¹⁾	Referensmätmetod
Biokemisk syreförbrukning (BOD5 vid 20 °C) utan nitrifikation ⁽²⁾	25 mg/l O ₂	70–90 40 enligt artikel 4.2	Homogeniserat, ofiltrerat, odekanterat prov. Bestämning av förbrukat syre före och efter fem dagars förvaring vid 20 °C ± 1 °C i fullständigt mörker. Tillsats av en nitrifikationshäm-mare.
Kemisk syreförbrukning (COD)	125 mg/l O ₂	75	Homogeniserat, ofiltrerat, odekanterat prov. Kaliumdikromat
Suspenderade partiklar totalt	35 mg/l ⁽³⁾ 35 enligt artikel 4.2 (mer än 10 000 pe) 60 enligt artikel 4.2 (2000–10 000 pe)	90 ⁽³⁾ 90 enligt artikel 4.2 (mer än 10 000 pe) 70 enligt artikel 4.2 (2000–10 000 pe)	– Filtrering av ett representativt prov genom ett filtermembran med 0,45 µm porstorlek. Torkning vid 105 °C och vägning. Centrifugering av ett representativt prov (i minst 5 min. med en medelacceleration av 2800 till 3200 g), torkning vid 105 °C och vägning.

(1) Reduktion i förhållande till inflödets belastning.

(2) Parametern kan ersättas av en annan parameter: totalt organiskt kol (TOC) eller total syreförbrukning (TOD), om ett förhållande kan fastslås mellan BOD5 och ersättningsparametern.

(3) Ej obligatoriskt.

Analyser av utsläpp från dammar skall utföras med filtrerade prover. Den totala koncentrationen suspenderade partiklar i ett ofiltrerat vattenprov får dock inte överstiga 150 mg/l.

Tabell 2: Krav för utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse i områden som är känsliga för eutrofiering enligt definitionen i bilaga II, avsnitt A punkt a. Den ena eller båda parametrarna kan tillämpas beroende på de lokala förhållandena. Värdena för koncentration eller procentuell reduktion skall gälla.

Parametrar	Koncentration	Minsta procentuell reduktion ⁽¹⁾	Referensmätmetod
Fosfor totalt	2 mg/l (10 000 till 100 000 pe)	80	Molekylär absorptions-spektrofotometri
	1 mg/l (mer än 100 000 pe)		
Kväve totalt ⁽²⁾	15 mg/l (10 000 till 100 000 pe)	70–80	Molekylär absorptions-spektrofotometri
	10 mg/l (mer än 100 000 pe) ⁽³⁾		

(1) Reduktion i förhållande till inflödets belastning.

(2) Totalt kväve innebär summa totalt Kjeldahlkväve (organiskt kväve och ammoniakkväve), nitratkväve och nitritkväve.

(3) De angivna koncentrationerna är årsmedelvärden enligt bilaga I punkt D 4 c. För att kontrollera att kraven med avseende på kväve uppfylls är det också möjligt att använda dygnsmedelvärden om det i enlighet med bilaga I punkt D.1 kan säkerställas att man därigenom uppnår motsvarande skyddsnivå. I detta fall får dygnsmedelvärdet för totalt kväve inte överstiga 20 mg/l i något prov när spillvattnets temperatur vid den biologiska processen i avloppsreningsverket är 12 °C eller högre. I stället för temperaturkravet kan drifttiden begränsas med beaktande av regionala klimatförhållanden.

Tabell 3

Provserier under ett visst år	Största antal underkända prover
4–7	1
8–16	2
17–28	3
29–40	4
41–53	5
54–67	6
68–81	7
82–95	8
96–110	9
111–125	10
126–140	11
141–155	12
156–171	13
172–187	14
188–203	15
204–219	16
220–235	17
236–251	18
252–268	19
269–284	20

285–300	21
301–317	22
318–334	23
335–350	24
351–365	25”

Det administrativa förfarandet

- 10 Kommissionen sände en formell underrättelse till Konungariket Sverige den 29 januari 2010. I den formella underrättelsen frågade kommissionen denna medlemsstat huruvida dess reningsnät för avloppsvatten från tätbebyggelse var förenligt med direktiv 91/271.
- 11 Kommissionen ansåg närmare bestämt att Sverige hade underlåtit att säkerställa att avloppsvatten från 13 tätorter undergick sekundär rening eller motsvarande rening i enlighet med kraven i artikel 4.1 och 4.3 i direktiv 91/271. Kommissionen ansåg vidare att Sverige hade underlåtit att säkerställa att avloppsvattnet från tre tätorter i enlighet med kraven i artikel 5.2 och 5.3 i direktiv 91/271 undergick en mer långtgående rening än vad som följer av artikel 4 i samma direktiv.
- 12 Konungariket Sverige besvarade den formella underrättelsen genom skrivelser av den 1 april och den 4 november 2010.
- 13 Kommissionen ansåg inte att Sveriges förklaringar var tillfredsställande och beslutade därför den 25 september 2015 att tillstålla medlemsstaten en kompletterande formell underrättelse, i vilken kommissionen identifierade ytterligare elva tätorter som saknade nät för sekundär rening eller nät för motsvarande rening och 26 tätorter för vilka medlemsstaten inte hade säkerställt en mer långtgående rening, i den mening som avses i artikel 5.2 och 5.3 i direktiv 91/271. Kommissionen uppmanade dessutom Konungariket Sverige att klargöra situationen beträffande två tätorter där kommissionen ansåg att Sverige hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.1 och 4.3 i direktiv 91/271.
- 14 Konungariket Sverige besvarade den kompletterande formella underrättelsen den 25 november 2015.
- 15 Efter att ha tagit del av den rapport som upprättats i enlighet med artikel 15 i direktiv 91/271 och som Konungariket Sverige inkom med år 2016, konstaterade kommissionen att ett ännu större antal tätorter i Sverige inte uppfyllde kraven i direktivet.
- 16 Den 28 april 2017 sände kommissionen en andra kompletterande formell underrättelse till Konungariket Sverige, i vilken den angav dels att artikel 15 i direktiv 91/271 utgjorde en ytterligare rättslig grund för medlemsstatens underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt detta direktiv, dels de ytterligare tätorter som kommissionen, efter den årliga rapporten, hade fastställt inte uppfyllde kraven i direktiv 91/271.

- 17 Konungariket Sverige besvarade den andra kompletterande formella underrättelsen genom skrivelser av den 28 juni 2017 och den 6 november 2018. Fördragsbrottsärendet diskuterades dessutom vid sammanträden mellan kommissionen och svenska myndigheter som ägde rum under år 2017 och 2018.
- 18 Kommissionen avgav den 8 november 2018 ett motiverat yttrande riktat till Konungariket Sverige. I det motiverade yttrande lades det Sverige till last att ha åsidosatt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv – med avseende på tolv tätorter – och för att ha åsidosatt artikel 5 i direktivet, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, med avseende på nio tätorter. Avloppsreningsverken i en av dessa tätorter uppfyller inte kraven enligt båda artiklarna och det sammanlagda antalet berörda tätorter uppgick därför till 20. Kommissionen konstaterade dessutom att Konungariket Sverige även åsidosatt artikel 4.3 FEU med avseende på fyra tätorter. Sverige hade beträffande dessa orter gjort gällande naturlig retention, dock utan att inkomma med några uppgifter som gav stöd åt de påståenden som hade framförts i svaret på den andra kompletterande formella underrättelsen.
- 19 Konungariket Sverige besvarade det motiverade yttrandet genom skrivelser av den 11 och den 21 januari 2019.
- 20 Kommissionen ansåg inte att dessa svar var tillfredsställande och väckte därför förevarande talan.

Prövning av talan

- 21 Kommissionen har åberopat tre anmärkningar till stöd för sin talan. Den första anmärkningen avser ett åsidosättande av artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv. Den andra anmärkningen avser ett åsidosättande av artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 10 och 15 i samma direktiv. Den tredje anmärkningen avser ett åsidosättande av artikel 4.3 FEU.

Den första anmärkningen: Konungariket Sveriges underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv

Parternas argument

- 22 Kommissionen anser för det första att artikel 4 i direktiv 91/271 åsidosätts när det föreligger ett åsidosättande av artikel 15 i samma direktiv. I den sistnämnda artikeln föreskrivs det antal prover som ska tas samt provtagningsintervallen och om den artikeln inte följs är det inte möjligt att kontrollera huruvida kraven i artikel 4 i direktiv 91/271 iaktas. Kommissionen anser för det andra att iakttagandet av artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 15 i samma direktiv, utgör en förutsättning för att kraven i artikel 10 i direktivet, avseende utformning, byggande, drift och underhåll av avloppsreningsverk, ska kunna uppfyllas.
- 23 Kommissionen har gjort gällande att undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271 endast är tillämpligt när fyra kumulativa rekvisit är uppfyllda, vilket inte är fallet i förevarande mål. För att en tätort ska vara undantaget från kravet på sekundär rening av avloppsvatten krävs det enligt kommissionen att det är fråga om utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse till vatten i högt belägna

bergsregioner, vilka definieras som regioner belägna över 1 500 meter över havet, att en effektiv biologisk rening är svår att upprätthålla, att svårigheten att upprätthålla sådan rening beror på låga temperaturer och ingående studier visar att utsläppen inte ogynnsamt påverkar miljön.

- 24 Kommissionen har vidare gjort gällande att det framgår av artikel 4.3 i direktiv 91/271 att utsläpp av avloppsvatten från tätorter med en belastning som överstiger 2 000 pe ska uppfylla kraven i bilaga I B till detta direktiv. I punkt B.2 i nämnda bilaga hänvisas det till kraven i tabell 1 i samma bilaga, av vilken det framgår att den högsta tillåtna halten för biokemisk syreförbrukning (nedan kallad BOD5) är 25 mg/l och att den lägsta procentuella reduktionen av BOD5 som är tillåten är 70–90 procent eller 40 procent om undantaget i artikel 4.2 i direktivet är tillämpligt. Kommissionen har gjort gällande att den högsta tillåtna halten för kemisk syreförbrukning (nedan kallad COD) är 125 mg/l och att den lägsta tillåtna procentuella reduktionen för COD är 75 procent. De båda parametrarna för dessa värden är enligt kommissionen alternativa, vilket innebär att respektive krav kan vara uppfyllt genom att antingen gränsvärdet för högsta tillåtna halt eller gränsvärdet för lägsta tillåtna procentuella reduktion är uppfyllt.
- 25 Kommissionen har beträffande de krav på övervakning som anges i artikel 15.1 i direktiv 91/271, jämförd med bilaga I D till samma direktiv, hävdade att det framgår av bilaga I D.3 andra strecksatsen att minst 12 prover ska tas med jämna mellanrum under ett helt år för en belastning mellan 10 000 och 49 999 pe och 24 prover för en belastning på 50 000 pe eller mer. Om belastningen ligger mellan 2 000 och 9 999 pe ska 12 prover tas under det första året. När kraven i direktiv 91/271 är uppfyllda räcker det således att ta fyra prover per år.
- 26 Kommissionen har erinrat om att enligt bilaga I D.4 till direktiv 91/271 presumeras renat avloppsvatten uppfylla kraven enligt parametrarna i tabell 1 i samma bilaga om antalet prover som inte uppfyller kraven i enlighet med tabell 3 uppgår till ett för 4–7 prover, två för 8–16 prover, tre för 17–28 prover, fyra för 29–40 prover och fem för 41–53 prover. Dessutom får inte proverna för BOD5 och COD, uttryckta i koncentrationvärden, avvika från gränsvärdena med mer än 100 procent.
- 27 Kommissionen har gjort gällande att Konungariket Sverige den 9 januari 2019, som var den tidpunkt som hade fastställts för medlemsstaten att rätta sig efter det motiverade yttrandet, åsidosatte artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, med avseende på sex tätorter, nämligen Lycksele, Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors och Tännålen.
- 28 Beträffande tätorten Lycksele, vars avloppsreningsverk har reningskapacitet för 14 000 pe, har kommissionen gjort gällande att Konungariket Sverige i sitt svar på det motiverade yttrandet medgav att den orten varken uppfyllde kraven för BOD5 eller COD, men angav att dessa krav skulle vara uppfyllda i slutet av år 2020. Kommissionen har gjort gällande att 24 prover togs vid avloppsreningsverket i Lycksele under perioden 7 november 2017–6 november 2018, att BOD5-halten översteg gränsvärdet 25 mg/l i samtliga prover och att COD-halten översteg gränsvärdet 125 mg/l i tio prover. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är fyra.
- 29 Beträffande tätorten Malå, vars avloppsreningsverk har reningskapacitet för 5 000 pe, har kommissionen gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att den orten varken uppfyllde kraven för gränsvärdena för BOD5 eller COD. Kommissionen har gjort gällande att 25 prover togs under perioden 9 november 2017–7 november 2018 för att kontrollera COD-halten i utsläppen. COD-halten översteg gränsvärdet 125 mg/l i fyra prover. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är tre. 13 prover togs under perioden

9 november 2017–7 november 2018 för att kontrollera den procentuella reduktionen av COD. Det framgick av dessa prover att reduktionen understeg minimireduktionen på 70 procent i tre fall. Det högsta antalet underkända prover är två.

- 30 Kommissionen har beträffande BOD5-halten hävdad att denna halt mättes 25 gånger och att den högsta tillåtna halten på 25 mg/l överskreds i 19 prover, medan det högsta tillåtna antalet underkända prover är tre. Kommissionen har tillagt att sju prover avvek med mer än 100 procent från gränsvärdet. Kommissionen har bestritt Konungariket Sveriges argument att Malå omfattas av undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271, eftersom orten inte är belägen på en höjd av minst 1 500 meter.
- 31 Beträffande tätorten Mockfjärd, vars avloppsreningsverk har reningskapacitet för 3 000 pe, har kommissionen gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att det under perioden 11 januari–27 december 2018 tagits 19 prover för att kontrollera BOD5-halten i utsläppen och 17 prover för att kontrollera COD-halten. Inga prover togs emellertid under perioden 17 maj–17 oktober 2018. Med anledning av att det enligt bilaga I D.3 till direktiv 91/271 krävs att proverna ska tas med regelbundna intervall under ett helt år, anser kommissionen att varken kraven i fråga om kontroll eller kraven avseende högsta halter av BOD5 och COD i utsläppen har iakttagits till följd av det inte skett någon provtagning under en femmånadersperiod.
- 32 Beträffande tätorten Pajala, vars avloppsreningsverk har reningskapacitet för 2 400 pe, har kommissionen gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att 29 prover togs under perioden 16 november 2017–1 november 2018. COD-halten översteg gränsvärdet 125 mg/l i elva prover. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är fyra.
- 33 Beträffande BOD5-halten har kommissionen påpekat att 20 prover överskred den högsta tillåtna halten på 25 mg/l. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är fyra. Nio prover avvek med mer än 100 procent från gränsvärdet. Kommissionen har tillagt att BOD5-reduktionen i utsläppen hade mätts 25 gånger och att 12 prover hade resultat som var lägre än den lägsta tillåtna procentuella reduktionen på 70 procent. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är tre. Kommissionen har bestritt Konungariket Sveriges argument att Pajala omfattas av undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271, eftersom orten inte är belägen på en höjd av minst 1 500 meter.
- 34 Beträffande tätorten Robertsfors, vars avloppsreningsverk har reningskapacitet för 2 800 pe, har kommissionen gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att det uppstått vissa svårigheter i Robertsfors under år 2018, men att orten sedan den 23 oktober 2018 uppfyllde kraven i direktiv 91/271. Kommissionen har hävdad att det framgår av Sveriges svar att 30 prover togs under perioden 20 december 2017–12 december 2018 i syfte att kontrollera BOD5-parametrarna. 21 prover togs och BOD5-reduktionen understeg det lägsta gränsvärdet på 70 procent vid sju tillfällen under år 2018. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är tre. Vidare översteg BOD5-halten gränsvärdet 25 mg/l vid 20 tillfällen. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är fyra. I åtta fall överskreds dessutom gränsvärdet med mer än 100 procent. Kommissionen har bestritt Konungariket Sveriges argument att Robertsfors omfattas av undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271, eftersom orten inte är belägen på en höjd av minst 1 500 meter.
- 35 Beträffande tätorten Tännålen, vars avloppsreningsverk har reningskapacitet för 6 000 pe, har kommissionen gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att 35 prover togs under perioden 3 januari–12 december 2018 för att kontrollera BOD5

-parametrarna. Samtliga prover avsåg emellertid BOD5-halten i utsläppsvatten och det saknas därför uppgift om den procentuella reduktionen. Kommissionen har tillagt att BOD5-halten överskred gränsvärdet på 25 mg/l i sex prover. Det högsta tillåtna antalet underkända prover är fyra. Ett prov överskred den högsta tillåtna halten med mer än 100 procent.

- 36 Enligt kommissionen motsäger en skrivelse av den 20 december 2018 från Härjedalens kommun, i vilken Tännålen ingår, Konungariket Sveriges påståenden, eftersom det framgår av den skrivelsen att övervakningen år 2018 visar att kravet avseende BOD5-utsläpp inte kan uppfyllas.
- 37 Konungariket Sverige har gjort gällande att kommissionens ståndpunkt att artikel 4 i direktiv 91/271 åsidosätts, när det föreligger ett åsidosättande av artikel 15 i direktivet, inte kan godtas, eftersom det i bilaga I B och D till direktiv 91/271 inte föreskrivs några specifika kriterier angående byggandet av avloppsreningsverk och provtagning, utan endast ges begränsad ledning i detta avseende.
- 38 Konungariket Sverige har således gjort gällande att det framgår av domstolens praxis att det räcker med ett enda prov som uppfyller kraven i bilaga I B till direktiv 91/271 för att visa att den berörda medlemsstaten har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 4 i direktivet. Konungariket Sverige anser att kommissionen inte kan vinna framgång med sitt argument att en medlemsstat måste visa tolv månaders provtagning med godkända prover för att utsläppskraven i artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 15 i samma direktiv, ska anses uppfyllda.
- 39 Konungariket Sverige har hävdats att en sådan tolkning skulle motverka syftet med det administrativa förfarandet, då kommissionen bland annat ger den berörda medlemsstaten en frist, vanligtvis två månader, för att rätta sig efter det motiverade yttrandet. Om medlemsstaten måste visa tolv månaders provtagning med godkända prover är det dock omöjligt för den att rätta sig efter ett sådant yttrande.
- 40 Konungariket Sverige anser att kommissionen har gjort en felaktig tolkning av artikel 4.2 i direktiv 91/271, såvitt kommissionen anser att undantaget endast är tillämpligt på regioner som är belägna på en höjd över 1 500 meter. Sverige anser att, såsom uttryckligen framgår av lydelsen i artikel 4.2 i direktiv 91/271, den avgörande faktorn för tillämpningen av det undantag som avses i den bestämmelsen är de låga temperaturerna, vilka medför att det kan vara svårt att upprätthålla en effektiv rening.
- 41 Beträffande tätorten Lycksele har Konungariket Sverige visserligen inte bestritt att de uppmätta värdena för halterna av BOD5 och COD i avloppsreningsverket i Lycksele inte uppfyller kraven i direktiv 91/271, men har preciserat att arbeten pågår för att komma till rätta med denna situation och att kraven i detta direktiv ska vara uppfyllda senast från årsskiftet 2020/2021.
- 42 Konungariket Sverige har inte bestritt att tätorten Malå inte uppfyller de krav i direktiv 91/271 gällande COD-halter som fastställs i direktiv 91/271. Beträffande BOD5-halterna anser Konungariket Sverige däremot att Malå ska omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 4.2 i direktivet på grund av de låga temperaturerna på den orten. Sverige har hävdats att reningsverket i Malå under alla omständigheter kommer att uppfylla kraven i artikel 4 i direktiv 91/271 senast under våren 2021.
- 43 Beträffande tätorten Mockfjärd har Konungariket Sverige hävdats att det framgår av resultaten från den kontroll av BOD5-halten som genomfördes under perioden 11 januari–27 december 2018 samt från den kontroll av COD-halten som genomfördes under perioden 19 december 2017–

6 december 2018 att den orten uppfyllde kraven i direktiv 91/271. I fråga om BOD5 hade tre av 19 prover en halt som översteg 25 mg/l O₂, vilket motsvarar det högsta tillåtna antalet underkända prover. Beträffande kraven för COD var samtliga prover, med undantag av ett prov, godkända med en COD-halt som understeg 125 mg/l O₂.

- 44 Att några prover inte togs under perioden 17 maj–17 oktober 2018 berodde på en ombyggnation av avloppsreningsverket. Enligt Konungariket Sverige behövde det endast tas fyra prover i Mockfjärd år 2018 för att uppfylla kraven i direktiv 91/271, eftersom övervakningsresultaten av proverna för år 2017 visade att reningsverket uppfyllde kraven i detta direktiv, både vad gäller BOD5 och COD.
- 45 Beträffande tätorten Pajala har Konungariket Sverige inte bestritt att ortens avloppsreningsverk inte uppfyller kraven i direktiv 91/271 avseende tillåtna COD-halter, men har hävdats att avloppsreningsverket uppfyller kraven för BOD5. Konungariket Sverige anser att undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271 ska tillämpas på grund av de låga temperaturerna och på grund av att det av befintlig dokumentation framgår att utsläppen från Pajala avloppsreningsverk är förhållandevis låga och inte har någon ogynnsam påverkan på miljön. Konungariket Sverige har hävdats att under alla omständigheter kommer ett nytt avloppsreningsverk att byggas i Pajala och det förutses att kraven i artikel 4.1 i direktivet i fråga om utsläpp kommer att vara uppfyllda under våren eller sommaren 2022.
- 46 Beträffande tätorten Robertsfors anser Konungariket Sverige att orten uppfyller kraven i direktiv 91/271 avseende högsta gränsvärden för BOD5, eftersom undantaget i artikel 4.2 i direktivet är tillämpligt på Robertsfors. Denna medlemsstat har dessutom gjort gällande att avloppsreningsverket i Robertsfors under år 2018 drabbades av ett flertal driftstörningar. Dessa har nu åtgärdats. Det framgår av de prover som togs under perioden 20 december 2017–12 december 2018 att avloppsreningsverket i Robertsfors sedan den 23 oktober 2018 uppfyller kraven i artikel 4 i direktiv 91/271 för BOD5-halt. Samtliga sex prover som tagits efter detta datum visar nämligen procentuell reduktion som överstiger 70 procent.
- 47 Beträffande tätorten Tännaldalen har Konungariket Sverige gjort gällande att under perioden 3 januari–12 december 2018 överskred utsläppen från avloppsreningsverket i Tännaldalen de högsta gränsvärdena för BOD5-halt till och med den 18 april 2018. Sedan den 16 maj 2018 har emellertid samtliga prover underskridit den högsta tillåtna halten 25 mg/l O₂ i utgående avloppsvatten. Konungariket Sverige anser att Tännaldalen uppfyller kraven i direktiv 91/271, såvitt samtliga prover som tagits under perioden 16 maj 2018–15 maj 2019 underskred den högsta tillåtna halten 25mg/l O₂.

Domstolens bedömning

– Inledande synpunkter

- 48 Enligt artikel 4 i direktiv 91/271 ska medlemsstaterna säkerställa att avloppsvatten från tätbebyggelse som leds in i ledningsnät före utsläpp undergår sekundär rening eller motsvarande rening. Medlemsstaterna ska enligt artikel 5.2 och 5.3 i direktivet säkerställa att avloppsvatten från tätbebyggelse som tas om hand genom ledningsnät ska undergå mer långtgående rening än den som beskrivs i artikel 4 i direktivet, före utsläpp i känsliga områden. I båda fallen ska utsläppen uppfylla kraven i bilaga I B till samma direktiv.

- 49 Domstolen har slagit fast att så snart en medlemsstat kan visa ett prov som uppfyller kraven i bilaga I B till direktiv 91/271, ska de skyldigheter som följer av artikel 4 i samma direktiv anses vara uppfyllda, eftersom det i den artikeln, i motsats till vad som föreskrivs i bilaga I D, inte föreskrivs att provtagning ska ske under ett helt år. Det finns inget som talar för att det skulle förhålla sig annorlunda med avseende på iakttagandet av de skyldigheter som följer av artikel 5 i direktiv 91/271, i vilken det inte heller hänvisas till bestämmelserna i bilaga I D till direktiv 91/271 (dom av den 10 mars 2016, kommissionen/Spanien, C-38/15, ej publicerad, EU:C:2016:156, punkt 24).
- 50 Det måste vidare göras en åtskillnad mellan de skyldigheter att uppnå ett visst resultat som åligger medlemsstaterna enligt artiklarna 4 och 5 i direktiv 91/271 i syfte att kontrollera att utsläppen från avloppsreningsverk i tätorter uppfyller kraven i bilaga I B till direktivet, och medlemsstaternas fortlöpande skyldighet enligt artikel 15 i direktivet att från och med att ett avloppsreningsverk tas i drift säkerställa att utsläppen över tid följer kvalitetskraven (dom av den 10 mars 2016, kommissionen/Spanien, C-38/15, ej publicerad, EU:C:2016:156, punkt 25).
- 51 Härav följer att artikel 15 i direktiv 91/271 har en fristående räckvidd och ett annat ändamål än artiklarna 4 och 5 i direktivet. Ett eventuellt åsidosättande av kontrollskyldigheterna enligt artikel 15 innebär således inte med automatik att kraven i artiklarna 4 och 5 åsidosätts.
- 52 Kommissionen kan följaktligen inte vinna framgång med sitt resonemang att det sker ett åsidosättande av artikel 4 eller 5 i direktiv 91/271, när artikel 15 i direktivet åsidosätts.
- 53 Beträffande tolkningen av artikel 4.2 i direktiv 91/271 delar domstolen generaladvokatens bedömning i punkt 32 i förslaget till avgörande, att tillämpningsområdet för den bestämmelsen är otvetydigt avgränsat till högt belägna bergsregioner, vilka är tydligt definierade som regioner belägna över 1 500 meter över havet. Den ovan i punkt 40 angivna tolkning av denna bestämmelse som Konungariket Sverige har förordat skulle således leda till en tolkning *contra legem* av bestämmelsen, varför den inte kan godtas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 oktober 2020, Entoma, C-526/19, EU:C:2020:769, punkt 43).
- 54 Konungariket Sveriges argument avseende tillämpningen av undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271 kan således inte godtas.
- 55 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som domstolen ska bedöma huruvida det föreligger fördragsbrott med avseende på de tätorter som är föremål för förevarande talan.

– *Tätorterna Malå, Pajala och Lycksele*

- 56 Beträffande Malå, Pajala och Lycksele är parterna ense om att COD-halterna är högre än de högst tillåtna halterna enligt artikel 4.3 i direktiv 91/271 och bilaga I B till samma direktiv. Beträffande Lycksele är parterna även ense om att BOD5-halterna är högre än vad som är tillåtet enligt dessa bestämmelser.
- 57 För att bestrida påtalat fördragsbrott har Konungariket Sverige, vad gäller Lycksele, gjort gällande att kraven avseende COD-halt och BOD5-halt kommer att vara uppfyllda vid slutet av år 2020. Vad gäller BOD5-halten i Malå respektive Pajala har Konungariket Sverige inte bestritt att BOD5-halterna överstiger de tillåtna gränsvärdena enligt artikel 4.3 och bilaga I B i direktiv 91/271. Sverige har emellertid åberopat undantaget i artikel 4.2 i direktivet.

- 58 För det första erinrar domstolen om att förekomsten av ett fördragsbrott ska bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angetts i det motiverade yttrandet och att senare förändringar inte kan beaktas av domstolen (dom av den 5 mars 2020, kommissionen/Cypern (Uppsamling och rening av avloppsvatten från tätbebyggelse), C-248/19, ej publicerad, EU:C:2020:171, punkt 22 och där angiven rättspraxis).
- 59 I förevarande fall är den frist som angetts i det motiverade yttrandet den 8 januari 2019. Det förhållandet att kraven i direktiv 91/271 eventuellt kan ha uppfyllts efter detta datum kan således inte beaktas.
- 60 För det andra framgår det av punkterna 53 och 54 ovan att Konungariket Sverige inte med framgång kan åberopa undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271, varför det är styrkt att den medlemsstaten underlåtit att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 4 i direktiv 91/271.
- 61 Dessutom förutsätter iakttagandet av artikel 10 i direktiv 91/271, enligt vilken avloppsreningsverk för avloppsvatten ska utformas, byggas, drivas och underhållas så att de fungerar tillfredsställande under alla normala lokala klimatförhållanden, att kraven i artikel 4 i direktivet är uppfyllda (dom av den 5 mars 2020, kommissionen/Cypern (Uppsamling och rening av avloppsvatten från tätbebyggelse), C-248/19, ej publicerad, EU:C:2020:171, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 62 Denna skyldighet kan således inte anses vara uppfylld i tätorter där skyldigheten att låta allt avloppsvatten undergå sekundär rening eller motsvarande rening, såsom föreskrivs i artikel 4 i direktiv 91/271, inte uppfyllts (dom av den 5 mars 2020, kommissionen/Cypern (Uppsamling och rening av avloppsvatten från tätbebyggelse), C-248/19, ej publicerad, EU:C:2020:171, punkt 38 och där angiven rättspraxis).
- 63 Domstolen fastställer mot denna bakgrund att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 10 i samma direktiv, genom att inte ha säkerställt att avloppsvattnet från tätorterna Lycksele, Malå och Pajala undergår sekundär rening eller motsvarande rening före utsläpp.

– *Tätorten Mockfjärd*

- 64 Beträffande Mockfjärd anser kommissionen att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, genom att inte ha tagit några prover i enlighet med bilaga I D.3 under perioden 16 maj–18 oktober 2018.
- 65 Beträffande BOD5-halten har kommissionen inte bestritt att endast tre av de 19 prover som togs under perioden 11 januari–27 december 2018 visade på en högre halt än det tillåtna gränsvärdet enligt direktiv 91/271. Beträffande COD-halten har kommissionen inte heller bestritt att samtliga prover under perioden 19 december 2017–6 december 2018, med undantag av ett prov, uppfyllde kraven i tabell 3 i bilaga I till direktiv 91/271. Enligt den tabellen får högst tre av de 17 till 28 prover som tas per år vara underkända.
- 66 Kommissionen söker således få fastställt att medlemsstaten underlåtit att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 4 i direktivet av det enda skälet att provtagning inte har skett med jämna mellanrum i enlighet med artikel 15 i samma direktiv, jämförd med bilaga I D.3.

- 67 För det första har det i punkt 51 ovan konstaterats att det saknas fog för kommissionens ståndpunkt att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 med automatik innebär ett åsidosättande av artikel 4 i samma direktiv.
- 68 För det andra framgår det av punkt 49 ovan att så snart en medlemsstat kan lägga fram ett prov som uppfyller kraven i bilaga I B i direktiv 91/271 ska skyldigheterna enligt artikel 4 i direktivet anses vara uppfyllda, eftersom det i den artikeln, i motsats till vad som föreskrivs i bilaga I D, inte föreskrivs att provtagning ska ske under ett helt år.
- 69 Under dessa omständigheter ska kommissionens talan ogillas i den del den avser tätorten Mockfjärd.

– *Tätorten Robertsfors*

- 70 Beträffande Robertsfors konstaterar domstolen för det första att Konungariket Sverige inte har bestritt att avloppsreningsverket på den orten haft flera driftstörningar under år 2018, som man emellertid har kommit till rätta med. För det andra har kommissionen inte bestritt att sedan den 23 oktober 2018 har samtliga sex prover som tagits för att kontrollera BOD5-halten visat på en reduktion på minst 70 procent, vilket var förenligt med kraven i artikel 4 i direktiv 91/271.
- 71 I enlighet med vad som framgår av punkterna 53 och 54 ovan, konstaterar domstolen att Konungariket Sverige inte kan vinna framgång med sin argumentation avseende tillämpningen av undantaget i artikel 4.2 i direktiv 91/271.
- 72 Det har vidare i punkt 51 ovan konstaterats att det saknas fog för kommissionens ståndpunkt att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 med automatik innebär ett åsidosättande av artikel 4 i samma direktiv.
- 73 Såsom framgår av punkterna 48–52 ovan, hänvisas det i artikel 4 i direktiv 91/271 inte till bilaga I D. Detta innebär att så snart Konungariket Sverige kan lägga fram ett prov som uppfyller kraven i bilaga I B till direktivet under den period som förevarande talan avser, ska de skyldigheter som följer av artikel 4 i direktivet anses vara uppfyllda.
- 74 I förevarande fall har parterna inte bestritt att sedan den 23 oktober 2018 har samtliga sex prover som tagits för att kontrollera BOD5-halten uppfyllt kraven i direktiv 91/271.
- 75 Kommissionens talan ska således ogillas i den del den avser tätorten Robertsfors.

– *Tätorten Tännålen*

- 76 Beträffande Tännålen har parterna inte bestritt att det under perioden 3 januari–12 december 2018 togs 35 prover för att kontrollera BOD5-halten och att sex av dessa prover översteg det tillåtna gränsvärdet enligt direktiv 91/271, vilket innebar att till och med den 18 april 2018 uppfyllde ortens avloppsreningsverk inte kraven i direktivet.
- 77 Konungariket Sverige har anfört att samtliga prover som togs under perioden 16 maj 2018–15 maj 2019 gjorde det möjligt att konstatera att det utsläppta avloppsvattnet hade halter som understeg det högsta tillåtna gränsvärdet.

- 78 Såsom domstolen har erinrat om i punkterna 58 och 59 ovan är den frist som angetts i det motiverade yttrandet den 8 januari 2019. Det förhållandet att kraven i direktiv 91/271 eventuellt kan ha uppfyllts efter detta datum kan således inte beaktas.
- 79 I punkt 51 ovan har domstolen emellertid funnit att det saknas fog för kommissionens ståndpunkt att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 med automatik innebär att artikel 4 i direktivet åsidosätts.
- 80 Såsom även framgår av punkterna 48–52 ovan, hänvisas det i artikel 4 i direktiv 91/271 inte till bilaga I D. Detta innebär att så snart som Konungariket Sverige kan lägga fram att ett prov som uppfyller kraven i bilaga I B till direktivet under den period som förevarande talan avser, ska de skyldigheter som åligger medlemsstaten enligt artikel 4 i direktivet anses vara uppfyllda.
- 81 I förevarande fall uppfyllde samtliga prover som togs under perioden 16 maj 2018–8 januari 2019 kraven i direktiv 91/271.
- 82 Av detta följer att kommissionens talan ska ogillas i den del den avser tätorten Tännålen.

Den andra anmärkningen: Konungariket Sveriges underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv

Parternas argument

- 83 Kommissionen anser för det första att artikel 5 i direktiv 91/271 åsidosätts när det föreligger ett åsidosättande av artikel 15 i samma direktiv. I den sistnämnda artikeln föreskrivs det antal prover som ska tas samt provtagningsintervallen och följs inte den artikeln är det inte möjligt att kontrollera att kraven i artikel 5 i direktiv 91/271 iakttas. Kommissionen anser för det andra att iakttagandet av artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 15 i samma direktiv, utgör en förutsättning för att kraven i artikel 10 i direktivet, avseende utformning, byggande, drift och underhåll av avloppsreningsverk, ska anses vara uppfyllda.
- 84 Kommissionen har gjort gällande att det framgår av artikel 5.2 i direktiv 91/271 att utsläpp av avloppsvatten från tätorter med mer än 10 000 pe ska undergå en mer långtgående rening än den rening som föreskrivs i artikel 4 i direktivet. Det framgår av artikel 5.3 i direktivet att sådana utsläpp ska uppfylla de relevanta kraven i bilaga I B, i vilken det hänvisas till tabellerna 1 och 2 i samma bilaga.
- 85 Kommissionen har erinrat om att dessa båda alternativa kriterier avser kväve i avloppsvattnet, det vill säga en högsta tillåten kvävehalt på 15 mg/l för tätorter med mellan 10 000 och 100 000 pe och en högsta tillåten kvävehalt på 10 mg/l för tätorter med mer än 100 000 pe, respektive den lägsta tillåtna procentuella reduktionen av kväve, vilken uppgår till 70–80 procent. Kommissionen har dessutom gjort gällande att det i bilaga I D.4.a till direktiv 91/271 föreskrivs att renat avloppsvatten presumeras uppfylla kraven avseende kväve i tabell 2 i nämnda bilaga, om årsmedelvärdet av proverna inte överstiger det tillämpliga gränsvärdet.
- 86 Kommissionen har gjort gällande att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, med avseende på tätorterna Borås, Skoghäll, Habo och Töreboda.

- 87 Avloppsreningsverken i Borås renade eller renar avloppsvatten för 110 000 pe respektive 150 000 pe. Kommissionen har beträffande Borås hävdade att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att det äldre reningsverket, vilket togs ur drift den 28 maj 2018, inte uppfyllde kraven i direktiv 91/271, men att det nya reningsverket uppfyller nämnda krav sedan den 17 september 2018.
- 88 Kommissionen har gjort gällande att den av Konungariket Sverige ingivna tabellen över resultaten angående kvävehalt inte gör det möjligt att fastställa vilka resultat som härrör från vilket avloppsreningsverk och att tabellen i vart fall visar att kraven i direktiv 91/271 avseende högsta tillåtna gränsvärden för kvävehalt inte hade iakttagits under perioden 1 november 2017–31 oktober 2018. Under denna ettårsperiod uppgick provernas årsmedelvärde till 18 mg/l, medan gränsvärdet är 10 mg/l.
- 89 Avloppsreningsverken i Skoghall har reningskapacitet på 5 457 pe respektive 15 000 pe. Kommissionen har beträffande Skoghall gjort gällande att det framgår av svaret på det motiverade yttrandet att under tolv månaders perioden 9 november 2017–6 november 2018 överskreds gränsvärdet för kvävehalt vid ett av ortens två reningsverk. Detta har inte bestritts av Konungariket Sverige. Kommissionen har härvidlag anfört att årsmedelvärdet för proverna uppgick till 17 mg/l, medan gränsvärdet är 15 mg/l.
- 90 Avloppsreningsverket i Habo har reningskapacitet för 17 000 pe. Kommissionen anser att endast 33 procent av kvävet har avlägsnats vid detta reningsverk och att Konungariket Sverige inte har styrkt sina påståenden att kvävereduktionen mellan Habo och Östersjön uppgick till 78–87 procent. Enligt kommissionen är det utifrån modellen *Hydrological Predictions for the Environment* (HYPE-modellen) inte möjligt att avgöra huruvida Habo uppfyller kraven i direktiv 91/271. Det framgår av HYPE-modellen att kvävereduktionen i samtliga sjöar och vattendrag mellan Habo och Östersjön uppgår till 87 procent innan avloppsvattnet når det känsliga kustområdet. Det framgår för övrigt av ett intyg från Sveriges meteorologiska och hydrografiska institut (SMHI) att den sammanlagda kvävereduktionen, inbegripet naturlig retention, uppgår till 91 procent.
- 91 Kommissionen har gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet dels att årsmedelvärdet för kvävereduktion vid reningsverket i Habo endast uppgår till 32 procent, dels att reningsverket inte ens är utrustat för kväverening. Kommissionen anser att även om Konungariket Sverige stöder sig på HYPE-modellen har medlemsstaten inte inkommit med relevant information för att kunna validera de påstådda uppgifterna. Enligt kommissionen uppgår kvävereduktionen för Habo således till 32 procent, medan den lägsta procentuella reduktionen ska ligga på mellan 70 och 80 procent.
- 92 Avloppsreningsverket i Töreboda har reningskapacitet för 35 500 pe. Kommissionen har beträffande Töreboda gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att den medlemsstaten har hävdade att kraven avseende BOD5-halt var uppfyllda. Konungariket Sverige har i sitt svar på det motiverade yttrandet även hävdade – med hänvisning till samma skäl som dem som åberopats för Habo – att kvävereduktionen vid avloppsreningsverket i Töreboda uppgick till 43 procent. Kvävereduktionen uppgår till 71 procent om den naturliga retention tas i beaktande som äger rum innan avloppsvattnet når känsliga kustområden.
- 93 Kommissionen har hävdade att det framgår av svaret på det motiverade yttrandet att det under perioden 8 november 2017–6 november 2018 togs 50 prover vid reningsverket i Töreboda för att kontrollera BOD5-halten. Enligt kommissionen togs det inte några prover av in- och utgående

vatten under perioden 8 november 2017–3 januari 2018, vilket innebär att det inte angetts någon reduktion för denna period och att kontrollkraven i bilaga I D.3 till direktiv 91/271 inte har uppfyllts.

- 94 Kommissionen har dessutom gjort gällande att den högsta halten på 25 mg/l överskreds i 18 prover, trots att det högsta tillåtna antalet underkända prover var fem och att tre prover överskred detta gränsvärde med mer än 100 procent. Eftersom Töreboda inte uppfyllde kraven i artikel 4 i direktiv 91/271, uppfyllde orten inte heller kraven i artikel 5 i direktivet, i vilken det föreskrivs en skyldighet att genomföra en mer långtgående rening vid avloppsreningsverk för mer än 10 000 pe.
- 95 Vad gäller kvävereduktionen har kommissionen gjort gällande att det framgår av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att årsmedelvärdet för kvävereduktion vid reningsverket är 43 procent, medan den lägsta procentuella reduktionen ska ligga på mellan 70 och 80 procent. Enligt kommissionen framgår det även av nämnda svar att avloppsreningsverket inte är utrustat för kväverening. Kommissionen har anfört att den inte har erhållit någon information som gör det möjligt att kontrollera de uppgifter som Konungariket Sverige har lämnat eller de uppgifter som avser perioden efter år 2013.
- 96 Konungariket Sverige har inledningsvis bestritt kommissionens resonemang att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 medför att artiklarna 5 och 10 i samma direktiv åsidosätts. Konungariket Sverige har härvidlag anfört samma skäl som dem som åberopats i samband med anmärkningen om underlåtenhet att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv.
- 97 Beträffande Borås delar Konungariket Sverige inte kommissionens uppfattning att det inte går att utläsa vilket avloppsreningsverk som resultaten avser. Det framgår nämligen av Konungariket Sveriges svar på det motiverade yttrandet att Gässlösa reningsverk var i drift till den 28 maj 2018 och att Sobackens reningsverk var i drift från och med det datumet. Konungariket Sverige har i detta avseende anfört att under perioden 28 maj 2018–9 maj 2019 låg kvävehalten i det avloppsvatten som släpptes ut från Sobackens reningsverk under det maximala årsmedelvärdet på 10 mg/l, vilket innebär att reningsverket uppfyller kraven i direktiv 91/271.
- 98 Beträffande Skoghäll, som har två avloppsreningsverk, har Konungariket Sverige hävdatt att de prover som tagits vid Sättersvikens reningsverk visade en kvävehalt på 17 mg/l till följd av störningar orsakade av snösmältning och en lång period med låga temperaturer. Åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med detta problem, vilket lett till att kvävehalten i det vatten som släpptes ut av Sättersvikens reningsverk under perioden 4 juni 2018–15 maj 2019 understeg det maximala årsmedelvärdet på 15 mg/l.
- 99 Beträffande Habo har Konungariket Sverige gjort gällande att analysen av 26 prover, tagna under perioden 14 november 2017–13 november 2018, visar att den procentuella kvävereduktionen vid avloppsreningsverket i Habo i genomsnitt var 32 procent. Konungariket Sverige har emellertid anfört att kvävehalten i det vatten som släpps ut från detta avloppsreningsverk reduceras med 87 procent genom naturlig retention, vilken enligt domstolens praxis får beaktas vid beräkningen av kvävereduktionen.
- 100 Det framgår nämligen av intyget från SMHI, vilket i sin tur grundar sig på uppgifter som finns tillgängliga på Sveriges lantbruksuniversitets (SLU) webbplats, att HYPE-modellen visar på en naturlig kvävereduktion under passagen mellan avloppsreningsverket och havet på 87 procent.

Såvitt avloppsreningsverket i Habo genomför en kvävereduktion på 32 procent och den naturliga retentionen uppgår till 87 procent, uppgår den sammanlagda retentionen till 91 procent, och Konungariket Sverige anser sig därför uppfylla kraven i direktiv 91/271 i detta avseende.

- 101 Beträffande Töreboda har Konungariket Sverige såvitt avser BOD5-halten hävdad att det av tabell 2 i bilaga I till direktiv 91/271 framgår att antingen värdet för koncentration eller värdet för procentuell reduktion ska gälla. Vidare framgår det av tabell 3 i samma bilaga att om antalet prover under ett visst år är mellan 17 och 28 får det högsta antalet underkända prover inte överstiga tre. Under perioden 4 januari–11 oktober 2018 uppfyllde 22 av 23 prover som tagits med jämna mellanrum kraven på minsta procentuella reduktion. Töreboda reningsverk var endast skyldigt att ta tolv prover under året.
- 102 Beträffande kväveretentionen har Konungariket Sverige gjort gällande att under perioden 10 november 2017–6 november 2018 var den procentuella kvävereduktionen vid Töreboda reningsverk, beräknad på grundval av 54 prover, 32 procent och denna belastning reduceras därutöver med ytterligare 50 procent genom naturlig retention.
- 103 Det framgår nämligen av intyget från SMHI, vilket i sin tur grundar sig på uppgifter som finns tillgängliga på SLU:s webbplats, att HYPE-modellen visar på en naturlig kvävereduktion under passagen mellan avloppsreningsverket och havet på 50 procent. Med beaktande av att reduktionen i avloppsreningsverket uppgår till 43 procent, leder detta till en sammanlagd kväveretention på 71 procent.

Domstolens bedömning

- 104 Domstolen påpekar inledningsvis att underlåtenheten att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, ska prövas mot bakgrund av punkterna 48–52 ovan.

– Tätorten Töreboda

- 105 Kommissionen har lagt Konungariket Sverige till last ett åsidosättande av artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, till följd av att ortens avloppsreningsverk inte uppfyller kraven i artikel 4 i direktivet avseende BOD5-halt, vilket innebär att reningsverket inte heller uppfyller de strängare kraven i artikel 5. Kommissionen anser vidare att kraven avseende kvävehalt i renat vatten inte är uppfyllda.
- 106 Det har i punkt 51 ovan konstaterats att det saknas fog för kommissionens ståndpunkt att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 med automatik innebär ett åsidosättande av artikel 5 i samma direktiv.
- 107 Såsom framgår av punkterna 48–52 ovan, hänvisas det i artikel 5 i direktiv 91/271 inte till bilaga I D i direktivet. Detta innebär att så snart Konungariket Sverige kan lägga fram ett prov som uppfyller kraven i bilaga I B i direktivet avseende den period som avses i förevarande talan, ska skyldigheterna enligt artikel 5 i direktivet anses vara uppfyllda.

- 108 Även om det är ostridigt mellan parterna att Konungariket Sverige lämnade in 50 prover för perioden 8 november 2017–6 november 2018, har denna medlemsstat bestritt att nio underkända prover under första halvåret 2018 visar att reduktionen av BOD5-halten vid reningsverket i Töreboda är otillräcklig.
- 109 Det exakta antalet underkända prover saknar emellertid relevans för bedömningen av huruvida Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5 i direktiv 91/271, eftersom det räcker att medlemsstaten lägger fram ett enda prov som uppfyller kraven i bilaga I B till direktivet för att uppfylla skyldigheterna enligt nämnda artikel.
- 110 Kommissionen har inte bestritt att Konungariket Sverige har lagt fram åtminstone ett prov som uppfyller kraven i bilaga I B till direktiv 91/271 och talan ska därför ogillas i den del den avser BOD5-halten i tätorten Töreboda.
- 111 Beträffande den procentuella reduktionen av kvävehalten i vattnet erinrar domstolen för det första om att enligt artikel 5.2 i direktiv 91/271 är behöriga myndigheter skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att avloppsvatten från tätbebyggelse som tas om hand genom ledningsnät senast den 31 december 1998 undergår mer långtgående rening före utsläpp i känsliga områden än vad som följer av artikel 4 om avloppsvattnet härrör från tätorter med mer än 10 000 pe.
- 112 För det andra hänvisas det i artikel 5.3 i direktiv 91/271 till bilaga I B i direktivet, i vilken det i sin tur hänvisas till tabell 2 i samma bilaga. Enligt denna tabell krävs det i fråga om kvävereduktion antingen en reduktion som gör det möjligt att nå normen 15 mg/l för tätorter med 10 000–100 000 pe eller en minsta procentuell reduktion på 70–80 procent.
- 113 Domstolen har redan slagit fast att det inte finns någon bestämmelse i direktiv 91/271 enligt vilken naturlig kväveretention inte kan anses utgöra en metod för avlägsnande av kväve från avloppsvatten från tätbebyggelse (dom av den 6 oktober 2009, kommissionen/Finland, C-335/07, EU:C:2009:612, punkt 86, och dom av den 6 oktober 2009, kommissionen/Sverige, C-438/07, EU:C:2009:613, punkt 97).
- 114 Konungariket Sverige har inte bestritt att avloppsreningsverket i Töreboda inte är försett med någon särskild utrustning för att reducera kvävehalten i avloppsvattnet och således endast avlägsnar omkring 43 procent av kvävet. Sverige har emellertid anfört att en naturlig retention på ytterligare 50 procent ska tas i beaktande, vilket innebär att kvävet i avloppsvattnet reduceras med sammanlagt 71 procent innan det når känsliga kustområden.
- 115 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 109 och 110 i sitt förslag till avgörande har kommissionen gjort gällande att Konungariket Sverige inte hade lagt fram relevanta uppgifter som gjorde det möjligt för den att kontrollera påståendena om naturlig kväveretention. Kommissionen har emellertid varken i det motiverade yttrandet eller i sina inlagor angett med exakthet vilka mätresultat den behövde för att kunna validera HYPE-modellen, vilket innebär att Konungariket Sverige inte beretts tillfälle att lägga fram de exakta uppgifter som kommissionen begärt.
- 116 Konungariket Sverige har hänvisat till uppgifter på SLU:s webbplats och har därigenom på ett sakligt och detaljerat sätt bestritt de uppgifter som kommissionen lagt fram och följderna av dessa (se, analogt, dom av den 18 oktober 2012, kommissionen/Förenade kungariket, C-301/10, EU:C:2012:633, punkt 72 och där angiven rättspraxis).

- 117 Såsom generaladvokaten funnit i punkt 111 i sitt förslag till avgörande, borde kommissionen under dessa omständigheter ha undersökt innehållet i uppgifterna på SLU:s webbplats och, om det behövdes, ha begärt en förlängning av fristen eller förordnat om vilandeförklaring av ärendet.
- 118 Kommissionen har inte på ett klart och tydligt sätt efterfrågat de specifika mätresultat som krävs för att validera HYPE-modellen och har inte på ett övertygande sätt kunnat ifrågasätta Konungariket Sveriges argumentation angående naturlig kväveretention. Domstolen konstaterar därför att kommissionen inte har förmått visa ett fördragsbrott mot artikel 5 i direktiv 91/271, såvitt avser kväveutsläppen från avloppsreningsverket i Töreboda.
- 119 Under dessa omständigheter ska talan om fördragsbrott ogillas i den del den avser tätorten Töreboda.

– *Tätorten Borås*

- 120 Beträffande Borås ska underlåtenheten att uppfylla skyldigheterna i artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, avseende gränsvärdena för och reduktion av kvävehalten i avloppsvatten, prövas mot bakgrund av punkterna 111–113 ovan.
- 121 Domstolen delar generaladvokatens bedömning i punkterna 95–97 i förslaget till avgörande att även om Konungariket Sverige, på grund av att det äldre reningsverket i Borås ersattes med ett nytt reningsverk den 28 maj 2018, inledningsvis lade fram ett årsmedelvärde för kvävehalt som uppgick till 18 mg/l för båda reningsverken, har Sverige i sitt svaromål lagt fram ytterligare uppgifter från prover som tagits under perioden 28 maj 2018–5 september 2019 och av vilka det framgår att årsmedelvärdet är 9 mg/l och att den genomsnittliga kvävereduktionen är 70 procent.
- 122 Såsom domstolen har erinrat om i punkterna 58 och 59 ovan är den frist som angetts i det motiverade yttrandet den 8 januari 2019. Det förhållandet att kraven i direktiv 91/271 eventuellt kan ha uppfyllts efter detta datum kan således inte beaktas.
- 123 Domstolen har i punkt 51 ovan funnit att det saknas fog för kommissionens ståndpunkt att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 med automatik innebär ett åsidosättande av artikel 5 i samma direktiv. Konungariket Sverige har dessutom för perioden 28 maj 2018–8 januari 2019 lagt fram prover som uppfyller kraven i direktivet. Domstolen finner därför att avloppsreningsverket i Borås uppfyllde kraven i artiklarna 5 och 10 i direktivet vid sistnämnda datum.
- 124 Under dessa omständigheter ska talan om fördragsbrott ogillas i den del den avser tätorten Borås.

– *Tätorten Skoghall*

- 125 Beträffande Skoghall ska underlåtenheten att uppfylla skyldigheterna i artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, avseende gränsvärdena för och reduktion av kvävehalten i avloppsvatten, prövas mot bakgrund av punkterna 111–113 ovan.
- 126 I förevarande fall har Konungariket Sverige, såsom generaladvokaten påpekade i punkterna 102 och 103 i sitt förslag till avgörande, visserligen medgett att under perioden 9 november 2017–6 november 2018 uppgick årsmedelvärdet för kvävehalten i renat vatten vid ett av

avloppsreningsverken i Skoghall till 17 mg/l, men Sverige har i sitt svaromål lagt fram ytterligare uppgifter från prover som tagits under perioden 6 april 2018–15 maj 2019, vilka styrker ett årsmedelvärde på 12 mg/l och en genomsnittlig kvävereduktion på 73 procent.

- 127 Såsom framgår av punkterna 58 och 59 ovan är den frist som angetts i det motiverade yttrandet den 8 januari 2019. Det förhållandet att kraven i direktiv 91/271 eventuellt kan ha uppfyllts efter detta datum kan således inte beaktas.
- 128 Domstolen har i punkt 51 ovan funnit att det saknas fog för kommissionens ståndpunkt att ett åsidosättande av artikel 15 i direktiv 91/271 med automatik innebär ett åsidosättande av artikel 5 i samma direktiv. Konungariket Sverige har dessutom för perioden 6 april 2018–8 januari 2019 lagt fram prover som uppfyller kraven i direktivet. Domstolen finner därför att avloppsreningsverket i Skoghall uppfyllde kraven i artiklarna 5 och 10 i direktivet vid sistnämnda datum.
- 129 Under dessa omständigheter ska talan om fördragsbrott ogillas i den del den avser tätorten Skoghall.

– *Tätorten Habo*

- 130 Beträffande Habo ska underlåtenheten att uppfylla skyldigheterna i artikel 5 i direktiv 91/271, jämförd med artiklarna 10 och 15 i samma direktiv, avseende gränsvärdena för och reduktion av kvävehalten i avloppsvatten, prövas mot bakgrund av punkterna 111–113 ovan.
- 131 Konungariket Sverige har inte bestritt att reningsverket i Habo inte är försett med någon särskild utrustning för att reducera kvävehalten i avloppsvattnet och således endast avlägsnar omkring 30 procent av kvävet, vilket leder till ett årsmedelvärde på 40 mg/l. Sverige har emellertid anfört att en naturlig retention på ytterligare 87 procent ska tas i beaktande, vilket innebär att kvävet i avloppsvattnet reduceras med sammanlagt 91 procent innan det når känsliga kustområden.
- 132 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 109 och 110 i sitt förslag till avgörande har kommissionen gjort gällande att Konungariket Sverige inte hade lagt fram relevanta uppgifter som gjorde det möjligt för den att kontrollera Sveriges påståenden om naturlig kväveretention. Kommissionen har emellertid varken i det motiverade yttrandet eller under domstolsförfarandet angett med exakthet vilka mätresultat den behövde för att kunna validera HYPE-modellen, vilket innebär att Konungariket Sverige inte beretts tillfälle att lägga fram de exakta uppgifter som kommissionen begärt.
- 133 Såsom framgår av punkterna 110 och 111 i förslaget till avgörande har Konungariket Sverige hänvisat till uppgifter på SLU:s webbplats och kommissionen borde ha undersökt innehållet i dessa uppgifter på webbplatsen och, om det behövdes, ha begärt en förlängning av fristen eller förordnat om vilandeförklaring av ärendet.
- 134 Kommissionen har inte på ett klart och tydligt sätt efterfrågat de specifika mätresultat som krävs för att validera HYPE-modellen och har inte på ett övertygande sätt kunnat ifrågasätta Konungariket Sveriges argumentation angående naturlig kväveretention. Domstolen konstaterar därför att kommissionen inte har förmått visa ett fördragsbrott mot artikel 5 i direktiv 91/271, såvitt avser kväveutsläppen i Habo.
- 135 Under dessa omständigheter ska talan om fördragsbrott ogillas i den del den avser tätorten Habo.

Den tredje anmärkningen: Konungariket Sveriges underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU

Parternas argument

- 136 Kommissionen har gjort gällande att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU genom att inte tillhandahålla kommissionen de upplysningar angående tätorterna Habo och Töreboda som är nödvändiga för att den ska kunna kontrollera de argument som Sverige anfört för att bestrida underlåtenheten att uppfylla sina skyldigheter med avseende på dessa båda tätorter.
- 137 Kommissionen har i detta avseende gjort gällande att det inte räcker för en medlemsstat att endast lägga fram påståenden utan att ge kommissionen möjlighet att kontrollera deras riktighet. Kommissionen har därför hävdats att även om Konungariket Sverige har påstått att HYPE-modellen, som använts vid beräkningen av kväveretentionen, grundar sig på faktiska mätningar, har institutionen inte tagit emot några upplysningar från Sverige om den individuellt beräknade retentionen för respektive tätort. Detta innebär att kommissionen inte har kunnat kontrollera dessa påståenden.
- 138 Närmare bestämt har kommissionen varken haft möjlighet att kontrollera att naturlig kväveretention verkligen sker i den omfattning som hävdats eller att göra en oberoende vetenskaplig bedömning av riktigheten av Konungariket Sveriges påståenden om hur medlemsstaten kommit fram till den procentuella retentionsandelen. Kommissionen har i detta avseende hävdats att principen om lojalt samarbete kräver att en medlemsstat förser kommissionen med de upplysningar som erfordras för att den ska kunna kontrollera huruvida bestämmelser i ett direktiv har genomförts på ett korrekt sätt, eftersom den inte själv har några undersökningsbefogenheter i detta avseende.
- 139 I förevarande fall härrör de uppgifter som lämnats till kommissionen, vilka ligger till grund för intyget från SMHI, från en databas som SMHI inte är datavärd för och som inte visar kvävehalter i vattendragen för perioden efter år 2013. Kommissionen har tillagt att inte ens uppgifterna från denna databas gör det möjligt att fastställa omfattningen av kväveretentionen.
- 140 Konungariket Sverige har genmält att det har lämnat relevanta uppgifter och att dessa uppgifter härrör från miljöövervakningsdata som finns öppet tillgänglig på SLU:s webbplats. SLU har inom ramen för miljöövervakning samlat in data för sötvatten. SMHI använder dessa uppgifter i sitt validerings- och kalibreringsarbete.
- 141 Konungariket Sverige har dessutom hävdats att såväl HYPE-modellen som de tidigare modeller som denna modell bygger på är väldokumenterade och vetenskapligt granskade med dokumenterade resultat publicerade i flera rapporter och vetenskapliga artiklar. Denna medlemsstat har anfört att två vetenskapliga rapporter visar att det rör sig om en tillförlitlig modell och har understrukit dels att valideringar och kalibreringar sker mot uppmätta data från SLU, dels att det av de rapporter som det hänvisats till framgår att det finns ett verktyg på SMHI:s webbplats som gör det möjligt att visualisera den genomsnittliga avvikelsen i procent mellan värdena enligt modellen och uppmätta värden.

142 Konungariket Sverige har dessutom i sitt svar på den formella underrättelsen av den 28 juni 2017 lämnat utförliga förklaringar avseende HYPE-modellen och försett kommissionen med uppgifter från SMHI som visar hur kvävetransporterna och kväveförlusterna sker och vilken slutlig naturlig retention som på detta sätt uppnås för Habo respektive Töreboda. Sverige anser sig därmed ha gjort vad som varit möjligt för att samarbeta med kommissionen.

Domstolens bedömning

- 143 Domstolen erinrar om att det enligt fast rättspraxis om bevisbördan i mål om fördragsbrott enligt artikel 258 FEUF åligger kommissionen att bevisa det påstådda fördragsbrottet. Det är kommissionen som ska förse domstolen med de uppgifter som den behöver för att kunna kontrollera huruvida fördragsbrott föreligger, och den får därvidlag inte stödja sig på någon presumtion (dom av den 14 januari 2021, kommissionen/Italien (Bidrag till inköp av motorbränsle), C-63/19, EU:C:2021:18, punkt 74 och där angiven rättspraxis).
- 144 Medlemsstaterna är emellertid i enlighet med artikel 4.3 FEU skyldiga att underlätta för kommissionen att fullgöra sina uppgifter, vilka bland annat enligt artikel 17.1 FEU består i att säkerställa tillämpningen av bestämmelserna i EUF-fördraget och de bestämmelser som antagits av institutionerna med stöd av detta. Eftersom kommissionen inte har några egna utredningsbefogenheter måste det härvid beaktas att den vid kontrollen av huruvida nationella bestämmelser som antagits för att genomföra ett direktiv tillämpas korrekt i stor utsträckning är beroende av de uppgifter som eventuella klagande eller den berörda medlemsstaten eventuellt inkommer med (dom av den 18 oktober 2012, kommissionen/Förenade kungariket, C-301/10, EU:C:2012:633, punkt 71 och där angiven rättspraxis).
- 145 I förevarande fall har Konungariket Sverige besvarat kommissionens begäran om att få ta del av de senaste mätresultaten för kvävereduktion avseende tätorterna Habo och Töreboda genom att hänvisa till intyget från SMHI av vilket det framgår att det visserligen är baserat på de senaste mätresultaten för kvävehalt, men att dessa resultat inte fanns tillgängliga på SMHI:s webbplats, eftersom de härrörde från en annan institutions databas.
- 146 Det var emellertid först under förfarandet vid domstolen, det vill säga i svaromålet, som Konungariket Sverige underrättade kommissionen om att det var SLU som var datavärd för dessa uppgifter och att de fanns öppet tillgängliga på SLU:s webbplats.
- 147 Konungariket Sverige har härigenom lämnat ofullständiga uppgifter till kommissionen under det administrativa förfarandet och hindrat ärendets ändamålsenliga handläggning.
- 148 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 123 i sitt förslag till avgörande har Konungariket Sverige varken lämnat några specifika uppgifter eller angett källan till de mest aktuella uppgifterna eller var de går att finna på internet, trots att kommissionen ifrågasatt avsaknaden av sådana uppgifter. Denna underlåtenhet har varit till förfång för kommissionens förberedande av förevarande talan.
- 149 Av detta följer att Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU genom att inte under det administrativa förfarandet lämna de upplysningar till kommissionen som denna skulle ha behövt för att kunna bedöma huruvida avloppsreningsverken i tätorterna Habo och Töreboda uppfyller kraven i direktiv 91/271.

150 Av det ovan anförda följer att:

- Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 10 i samma direktiv, genom att inte ha säkerställt att avloppsvattnet från tätorterna Lycksele, Malå och Pajala undergår sekundär rening eller motsvarande rening före utsläpp, och
- Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU genom att inte under det administrativa förfarandet lämna de upplysningar till kommissionen som denna skulle ha behövt för att kunna bedöma huruvida avloppsreningsverken i tätorterna Habo och Töreboda uppfyller kraven i direktiv 91/271.

Rättegångskostnader

151 Enligt artikel 138.3 i domstolens rättegångsregler ska kommissionen och Konungariket Sverige bära sina rättegångskostnader, eftersom de ömsom har tappat målet på en eller flera punkter.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1137/2008 av den 22 oktober 2008, jämförd med artikel 10 i direktiv 91/271 i dess lydelse enligt förordning nr 1137/2008, genom att inte ha säkerställt att avloppsvattnet från tätorterna Lycksele, Malå och Pajala undergår sekundär rening eller motsvarande rening före utsläpp, och

Konungariket Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU genom att inte under det administrativa förfarandet lämna de upplysningar till Europeiska kommissionen som denna skulle ha behövt för att kunna bedöma huruvida avloppsreningsverken i tätorterna Habo och Töreboda uppfyller kraven i direktiv 91/271, i dess lydelse enligt förordning nr 1137/2008.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) Europeiska kommissionen och Konungariket Sverige ska bära sina rättegångskostnader.

Vilaras

Piçarra

Šváby

Rodin

Jürimäe

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 2 september 2021.

A. Calot Escobar
Justitiesekreterare

M. Vilaras
Ordförande på fjärde avdelningen